เตือนภัยการเกษตร
ช่วงวันที่ ๕ – ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	**ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ**	**แนวทางป้องกัน/แก้ไข**
มีฝนฟ้าคะนองร้อยละ ๔๐-๖๐ ของพื้นที่ มีฝนตกหนักเป็นบางแห่ง อุณหภูมิต่ำสุด ๒๕-๒๘ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุด ๓๐-๓๕ องศาเซลเซียส	ทุเรียน	แตกใบอ่อน	๑. หนอนด้วงหนวดยาวเจาะลำต้นทุเรียน	ตัวเต็มวัยเพศเมียวางไข่โดยฝังไว้ใต้เปลือกตามลำต้นและกิ่งขนาดใหญ่ หนอนกัดกินชอนไชไปตามเปลือกไม้ด้านในไม่มีทิศทาง หรืออาจกัดควั่นเปลือกรอบต้น การทำลายที่เกิดจากหนอนขนาดเล็กไม่สามารถสังเกตได้จากภายนอก แต่เมื่อหนอนโตขึ้นจะพบขุยไม้และเอียดซึ่งเป็นมูลของหนอนตามแนวรอยทำลาย หรือตรงบริเวณที่หนอนทำลายกัดกินอยู่ภายในจะเห็นมีของเหลวสีน้ำตาลแดงไหลเยิ้มอยู่ ในระยะต่อมาจึงจะพบมูลหนอนออกมากองเป็นกระจุกอยู่ข้างนอกเปลือก เมื่อใช้มีดปลายแหลมแกะเปลือกไม้ จะพบหนอนอยู่ภายใน จะสังเกตพบรอยทำลายต่อเมื่อหนอนตัวโตและอาจเจาะเข้าเนื้อไม้ หรือกินควั่นรอบต้นทุเรียนแล้ว ซึ่งจะมีผลทำให้ท่อน้ำท่ออาหารถูกตัดทำลายเป็นเหตุให้ทุเรียนเริ่มทรุดโทรม ใบเหลืองและร่วง และยืนต้นตายได้	๑. กำจัดแหล่งขยายพันธุ์ โดยตัดต้นทุเรียนที่ถูกทำลายรุนแรงจนไม่สามารถให้ผลผลิตเผาทิ้ง และควรดูแลรักษาต้นทุเรียน ให้มีความสมบูรณ์แข็งแรงอยู่เสมอ ๒. กำจัดตัวเต็มวัย โดยใช้ไฟส่องจับตามต้นทุเรียนในช่วงเวลา ๒๐.๐๐ น. ถึงช่วงเช้ามืด หรือใช้ตาข่ายดักปลาตาถี่พันรอบต้นหลายๆ ทบ เพื่อดักตัวด้วง ๓. หมั่นตรวจสวนเป็นประจำ โดยสังเกตรอยแผล ซึ่งเป็นแผลเล็กและชื้น ที่ตัวเต็มวัยทำขึ้นเพื่อการวางไข่ ถ้าพบให้ทำลายไข่ทิ้ง หรือถ้าพบขุยและการทำลายที่เปลือกไม้ให้ใช้มีดแกะ และจับตัวหนอนทำลาย ๔. ถ้าระบาดไม่รุนแรง และหนอนเจาะเข้าเนื้อไม้แล้ว ให้ใช้มีดแกะหารู ฉีดสารคลอร์ไพริฟอส ๔๐% อีซี อัตรา ๓-๕ มิลลิลิตร เข้าในรูแล้วใช้ดินเหนียวอุด ๕. แหล่งที่มีการระบาดรุนแรง ควรป้องกันการเข้าทำลายของด้วงหนวดยาว โดยพ่นสารฆ่าแมลง ไทอะมีทอกแซม/แลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน ๑๔.๑%/๑๐.๖% แซดซี อัตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อ

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	**ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ**	**แนวทางป้องกัน/แก้ไข**
					น้ำ ๒๐ ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด ๑๐% เอสแอล อัตรา ๓๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ อะซีทามิพริด ๒๐% เอสพี อัตรา ๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ให้ชุ่มเฉพาะบริเวณต้นและกิ่งขนาดใหญ่ จำนวน ๒ ครั้ง ห่างกัน ๒ สัปดาห์
			๒. โรครากเน่าและโคนเน่า (เชื้อรา *Phytophthora palmivora*)	<u>อาการที่ราก</u> เริ่มแรกจะเห็นใบที่ปลายกิ่งมีสีซีดไม่เป็นมันเงา เหี่ยวลู่ลง เมื่ออาการรุนแรงมากขึ้นใบจะเหลืองและหลุดร่วง หากขุดดูที่รากฝอยจะพบรากฝอยมีลักษณะเปลือกล่อน และเปื่อยยุ่ยเป็นสีน้ำตาล เมื่อโรครุนแรงอาการเน่าจะลามไปยังรากแขนงและโคนต้น ทำให้ต้นทุเรียนโทรมและยืนต้นตาย <u>อาการที่กิ่งและที่ลำต้นหรือโคนต้น</u> ระยะแรกจะเห็นทุเรียนแสดงอาการใบเหลืองเป็นบางกิ่ง สังเกตเห็นคล้ายคราบน้ำบนผิวเปลือกของกิ่ง หรือต้น ในช่วงเช้าที่มีอากาศชื้นอาจเห็นเป็นหยดของเหลวสีน้ำตาลแดงออกมาจากบริเวณแผล และจะค่อยๆ แห้งไปในช่วงที่มีแดดจัด ทำให้เห็นเป็นคราบ เมื่อใช้มีดถากบริเวณคราบนั้น จะพบเนื้อเยื่อเปลือกและเนื้อไม้เป็นแผลสีน้ำตาล ถ้าแผลขยายใหญ่ลุกลามจนรอบโคนต้น จะทำให้ทุเรียนใบรวงจนหมดต้น และยืนต้นแห้งตาย	๑. แปลงปลูกควรมีการระบายน้ำดี ไม่ควรมีน้ำท่วมขัง และเมื่อมีน้ำท่วมขังควรรีบระบายออก ๒. ปรับปรุงดิน โดยใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ๓. ควรหลีกเลี่ยงการกระทำที่อาจทำให้รากหรือลำต้นเกิดแผล ซึ่งจะเป็นช่องทางให้เชื้อราสาเหตุโรคเข้าทำลายพืชได้ง่ายขึ้น ๔. ต้นทุเรียนที่เป็นโรครุนแรงมาก หรือยืนต้นแห้งตาย ควรขุดออกแล้วนำไปเผาทำลายนอกแปลงปลูกแล้วตากดินไว้ระยะหนึ่ง จึงปลูกทดแทน ๕. ตรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบส่วนของใบ ดอก และผลที่เป็นโรค ตัดแต่งส่วนที่เป็นโรคนำไปเผาทำลายนอกแปลงปลูก แล้วพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เมทาแลกซิล ๒๕% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๓๐-๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ฟอสอีทิล-อะลูมิเนียม ๘๐% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๓๐-๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ให้ทั่วทรงพุ่ม ๖. ไม่นำเครื่องมือตัดแต่งที่ใช้กับต้นเป็นโรคไปใช้ต่อกับต้นปกติ และควรทำความสะอาดเครื่องมือก่อนนำไปใช้ใหม่ทุกครั้ง

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	**ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ**	**แนวทางป้องกัน/แก้ไข**
				อาการที่ใบ ใบช้ำ ดำ ตายนึ่งคล้ายถูกน้ำร้อนลวก และจะเกิดอาการไหม้แห้งคาต้นอย่างรวดเร็ว พบมากช่วงฝนตกหนักต่อเนื่องหลายวัน	๗. เมื่อพบต้นที่ใบเริ่มมีสีซีด ไม่เป็นมันเงาหรือใบเหลืองหลุดร่วง ใช้ฟอสโฟนิก แอซิด ๔๐% เอสแอล ผสมน้ำสะอาด อัตรา ๑:๑ ใส่กระบอกฉีดยาฉีดเข้าลำต้น อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อต้น และ/หรือราดดินด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช ฟอสอีทิล-อะลูมิเนียม ๘๐% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๓๐-๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ เมทาแลกซิล ๒๕% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๓๐-๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ๘. เมื่อพบอาการโรคบนกิ่งหรือที่โคนต้น ถากหรือขูดผิวเปลือกบริเวณที่เป็นโรคออก แล้วทาแผลด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช ฟอสอีทิล-อะลูมิเนียม ๘๐% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๘๐-๑๐๐ กรัมต่อน้ำ ๑ ลิตร หรือ เมทาแลกซิล ๒๕% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๕๐-๖๐ กรัมต่อน้ำ ๑ ลิตร ทุก ๗ วัน จนกว่าแผลจะแห้ง หรือ ใช้ฟอสโฟนิก แอซิด ๔๐% เอสแอล ผสมน้ำสะอาด อัตรา ๑:๑ ใส่กระบอกฉีดยา ใช้อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อต้น ฉีดเข้าลำต้นหรือกิ่งในบริเวณตรงข้ามอาการโรค หรือส่วนที่เป็นเนื้อไม้ดีใกล้บริเวณที่เป็นโรค ๙. หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ตัดแต่งกิ่งเป็นโรค กิ่งแห้ง และตัดขั้วผลที่ค้างอยู่ นำไปเผาทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อลดการสะสมของเชื้อสาเหตุโรค

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	**ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ**	**แนวทางป้องกัน/แก้ไข**
			๓. เพลี้ยไก่แจ้ทุเรียน	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงจากใบอ่อน ทำให้ใบอ่อนเป็นจุดสีเหลือง ไม่เจริญเติบโต เมื่อระบาดมากๆ ทำให้ใบหงิกงอ และถ้าเข้าทำลายในช่วงที่ใบอ่อนยังเล็กมากและยังไม่คลี่ออกจะทำให้ใบแห้งและร่วง ตัวอ่อนของเพลี้ยไก่แจ้ทุเรียนจะขับสารเหนียวสีขาวออกมาปกคลุมใบทุเรียน เป็นสาเหตุทำให้เกิดเชื้อราตามบริเวณที่สารชนิดนี้ถูกขับออกมา	๑. เพลี้ยไก่แจ้ทุเรียน จะทำลายเฉพาะใบอ่อนที่ยังไม่โตเต็มที่ และโดยปกติทุเรียนแตกใบอ่อนไม่พร้อมกันแม้แต่ทุเรียนในสวนเดียวกัน ควรทำการพ่นสารฆ่าแมลงเมื่อทุเรียนส่วนใหญ่แตกใบอ่อน สำหรับต้นที่แตกใบอ่อนไม่พร้อมต้นอื่นควรพ่นเฉพาะต้น วิธีนี้ช่วยลดการใช้สารฆ่าแมลงและเปิดโอกาสให้ศัตรูธรรมชาติได้มีบทบาทในการควบคุมเพลี้ยไก่แจ้ทุเรียน และเป็นการอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ ๒. วิธีบังคับให้ทุเรียนแตกใบอ่อนพร้อมกัน ซึ่งอาจกระตุ้นด้วยการพ่นยูเรีย (๔๖-๐-๐) อัตรา ๒๐๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร เพื่อลดช่วงการเข้าทำลายของเพลี้ยไก่แจ้ทุเรียน จะช่วยลดการใช้สารเคมีลงได้มาก โดยปกติทุเรียนต้องการใบอ่อนที่สมบูรณ์ ๒-๓ ชุดต่อปี เพื่อให้ต้นทุเรียนพร้อมให้ผลผลิตที่ดี ๓. ใช้สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพเมื่อเพลี้ยไก่แจ้ระบาดมาก คือ แลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน ๒.๕% อีซี อัตรา ๑๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คาร์โบซัลแฟน ๒๐% อีซี อัตรา ๕๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คาร์บาริล ๘๕% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๑๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นทุก ๗-๑๐ วัน ในช่วงระยะแตกใบอ่อน

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	**ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ**	**แนวทางป้องกัน/แก้ไข**
			๕. มอดเจาะลำต้น	หนอนและตัวเต็มวัยเจาะเข้าไปกินในลำต้นและกิ่งของทุเรียน ส่วนมากพบทำลายบริเวณโคนต้น และกิ่งขนาดใหญ่ ต้นทุเรียนที่ถูกทำลายสังเกตได้ง่ายคือ มีรูพรุนตามโคนต้นและที่ปากรูมีมูลของหนอนลักษณะเป็นขุยละเอียดอยู่ทั่วไป มอดเจาะลำต้นเจาะเข้าไปกินในลำต้นหรือกิ่งลึกตั้งแต่ ๒-๓เซนติเมตรขึ้นไป หากเป็นทุเรียนต้นเล็กทำให้ต้นตายได้ สำหรับทุเรียนต้นใหญ่ถ้าถูกทำลายน้อยจะไม่เป็นอันตรายมากนัก แต่รอยเจาะของมอดเป็นทางให้เชื้อของโรครากเน่าโคนเน่าเข้าทำลายและทำให้ทุเรียนตายได้ โดยทั่วไปมักพบมอดเจาะลำต้นพบระบาดร่วมกับโรครากเน่าโคนเน่า ในบางครั้งจึงสามารถใช้ร่องรอยการทำลายของมอดในการหาแผลเน่าที่อยู่ภายใต้เปลือกไม้ได้	๑. หมั่นตรวจดูตามลำต้นทุเรียน ถ้าพบกิ่งแห้งที่ถูกมอดเจาะลำต้นทำลาย ควรตัดและเผาไฟทิ้งเสีย อย่าปล่อยทิ้งไว้ให้ขยายปริมาณและการทำลายออกไปยังต้นอื่นๆ ๒. สำหรับส่วนที่ไม่สามารถตัดทิ้งได้ เช่น ในส่วนของลำต้น หรือกิ่งใหญ่ อาจจำเป็นต้องใช้สารฆ่าแมลง เช่น คลอร์ไพริฟอส ๔๐% อีซี อัตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นบนลำต้น หรือกิ่งที่มีรูมอดเจาะ
	กาแฟอาราบิกา	ทุกระยะการเจริญเติบโต	๑. โรคใบจุดตากบ (เชื้อรา *Cercospora coffeicola*)	ลักษณะอาการในระยะแรก พบแผลจุดสีน้ำตาลบนใบ ต่อมาแผลจะขยายเป็นวงซ้อนกันหลายๆชั้น ตรงกลางแผลเปลี่ยนเป็นสีเทาหรือเทาอ่อนหรือสีขาว ขอบแผลมีสีน้ำตาลแดง มักมีวงสีเหลืองล้อมรอบ อาจเห็นส่วนของเชื้อราเป็นจุดเล็กๆ สีดำเกิดกระจายอยู่ในบริเวณแผล ถ้าอาการรุนแรงจะทำให้ใบร่วง หากเกิดโรคในระยะติดผล จะพบแผลสี	๑. ไม่ปลูกพืชชิดกันเกินไป และจัดร่มเงา เพื่อให้มีความชื้นที่เหมาะสม ทั้งระยะกล้า และในแปลงปลูก เพื่อป้องกันการเกิดโรค ๒. ใส่ปุ๋ยบำรุงต้นกาแฟให้แข็งแรง อย่าให้ขาดธาตุไนโตรเจน และโพแทสเซียม เพราะจะทำให้อ่อนแอต่อโรคใบจุดตากบ ๓. หมั่นตรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ เมื่อเริ่มพบอาการของโรค ตัดแต่งใบ และส่วนที่เป็นโรค

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	**ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ**	**แนวทางป้องกัน/แก้ไข**
				น้ำตาลถึงดำบนผล ต่อมาผลจะเน่า และบางครั้งทำให้ผลสุกก่อนกำหนด หรือผลร่วงก่อนสุก ****โรคนี้เกิดได้ทุกระยะการเจริญของพืช แต่จะทำความเสียหายมากในระยะกล้าที่ปลูกในเรือนเพาะชำ	นำไปเผาทำลายนอกแปลงปลูก หากโรคยังคงระบาดพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช แมนโคเซบ ๘๐% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ เบโนมิล ๕๐% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๒๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คอปเปอร์ไฮดรอกไซด์ ๗๗% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๑๕-๒๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ทุก ๗-๑๐ วัน โดยพ่นที่ใบให้ทั่วทั้งต้น
		ติดผลอ่อน	๒. มอดเจาะผลกาแฟ	มอดตัวเต็มวัยเข้าทำลายผลกาแฟได้ตั้งแต่ขนาดผลกาแฟมีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๒.๓ มิลลิเมตร ขึ้นไป โดยเพศเมียจะเจาะผลกาแฟบริเวณปลายผลหรือสะดือของผล ในผลกาแฟสามารถพบแมลงได้ทุกระยะการเจริญเติบโต (ระยะไข่ หนอน ดักแด้ และตัวเต็มวัย) มอดอาศัยกัดกิน ขยายพันธุ์ในผลจนกระทั่งผลกาแฟสุก และยังสามารถอยู่ในผลกาแฟที่แห้งคาอยู่ในต้น ผลกาแฟที่หล่นลงพื้นดิน และมอดอยู่ในกาแฟกะลาได้ในระยะหนึ่งถ้าเมล็ดกาแฟมีความชื้นเหมาะสม ซึ่งมอดยังคงทำลายเมล็ดกาแฟกะลาระหว่างการตากเมล็ด	๑. การเก็บเกี่ยวกาแฟ ควรเก็บผลผลิตให้หมดต้นไม่ให้ติดค้างอยู่บนต้นหรือร่วงหล่นตามพื้นดินใต้ต้น ๒. ถ้าการระบาดรุนแรงให้เลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งดังนี้ ไตรอะโซฟอส ๔๐% อีซี อัตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คาร์โบซัลแฟน ๒๐% อีซี อัตรา ๘๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร